

Opa, op wie ga je stemmen?

Posted on 14 juni 2025 by Gastauteur

*Door J.M.C.M. Smarius**

‘Opa, op wie ga je stemmen?’

‘Gaat je niet aan.’

‘OK. Je kunt per brief stemmen. Kan ik je stembiljet op de post doen. Dan hoef je de deur niet uit.’

‘Als dat maar goed gaat. Donald Trump vindt dat de uitslag in Amerika dan niet deugt.’

‘We zijn hier niet in Amerika. We zijn in Nederland.’

‘We zijn in Nederland ja. Heb je ooit het rapport van de parlementaire commissie-Bosman gelezen?’

‘Nee. Wat is dat?’

Commissie-Bosman

'Dat is een kritisch rapport over het functioneren van de Tweede Kamer. De commissie concludeert dat de Kamer te veel bezig is met incidentenpolitiek en haar controlerende taak als het gaat om de uitvoeringsorganisaties niet adequaat invult. Het gevolg is dat burgers klem komen te zitten. Het parlementair onderzoek vond gelijktijdig plaats met het onderzoek naar de toeslagenaffaire. Waar die commissie zich alleen richtte op wat er misging bij de Belastingdienst, heeft de commissie-Bosman een veel breder onderzoek gedaan naar de onderliggende problemen bij uitvoeringsorganisaties.

'De commissie geeft een ontluisterend beeld van de bestuurscultuur in Nederland, van overwerkte Kamerleden die vooral doen aan incidentenpolitiek en die door het gebrek aan volledige informatie het zicht verliezen op de onderliggende problemen. Een leemlaag op de departementen waardoor problemen blijven liggen, en ambtenaren die de informatiestroom beheersen en de werkelijkheid mooier voorstellen dan ze is. De commissie-Bosman concludeert: "Voor haar controlerende taak krijgt de Tweede Kamer in toenemende mate onvolledige informatie. Van de andere kant zijn Kamerleden ook gemakzuchtig, ze zouden te veel leunen op de informatie die de departementen verstrekken. Ze verdiepen zich te weinig in de uitvoering en ontwikkelen er geen gevoel voor." Waarom zou je gaan stemmen op gemakzuchtige Kamerleden die geen gevoel hebben voor de uitvoering van wetten?'

'Is het zo erg? Hoe komt dat dan?'

'De belangrijkste oorzaak is volgens de commissie het feit dat de Tweede Kamer, departementen en uitvoeringsorganisaties niet goed samenwerken. Er is "weinig onderling vertrouwen" en "te weinig interesse in elkaars werkzaamheden". Beleid wordt niet getoetst op uitvoerbaarheid en problemen "aan de balie" komen niet terecht bij de mensen die ze kunnen oplossen. "Burgers komen in de knel."

Vertrouwen en deemoed

'Cultuurverandering is nodig, maar niet eenvoudig. De commissie komt in haar rapport met een hele reeks aanbevelingen. Ze pleit ervoor dat de Tweede Kamer meer ambtelijke ondersteuning krijgt. Veel Kamerleden zijn bang om de

ondersteuning uit te breiden, uit angst om als zakkenvuller te worden weggezet. Ook noemt de commissie de Ombudsman, die al jaren waarschuwt voor de problemen in de uitvoeringsorganisaties, als “een belangrijke partner” met wie de contacten moeten worden geïntensiveerd.

‘De Kamer moet professionals uit de uitvoeringsorganisaties meer betrekken bij nieuw beleid, wetgeving moet structureel geëvalueerd worden, er moet sneller worden ingegrepen als er signalen zijn dat het mis gaat. Maar bovenal pleit de commissie voor terugkeer van vertrouwen en enige deemoedigheid van Kamerleden als het gaat om problemen veroorzaakt door wetten die ze zelf hebben aangenomen. “De Kamer kan het goede voorbeeld geven, accepteren dat er soms dingen misgaan in de uitvoering. Ze kan ervan leren in plaats van bewindspersonen af te rekenen.”’

‘De vroegere Kamervoorzitter Khadija Arib maakte zich al grote zorgen over de snelheid waarmee “wetten door de Kamer worden gejast”, waardoor het parlement zich er niet goed in kan verdiepen. “De Kamer moet voor zichzelf opkomen. Wetgeven is belangrijk en heeft een grote impact”, zei ze.

‘In 2020 is vooral op het gebied van corona veel beleid in recordtempo opgesteld en door beide Kamers gegaan. Recent voorbeeld is de spoedwet waarin de avondklok is vastgelegd. Die is na een uitspraak van de voorzieningenrechter in enkele dagen gemaakt en door beide Kamers behandeld.

‘Ach, er is een hoop gezeik in de politiek. De VVD wil nu niet meer met Wilders en zou zich alleen al daarvoor diep moeten schamen. Over “weinig onderling vertrouwen” en “te weinig interesse in elkaars werkzaamheden” gesproken. “Burgers komen in de knel.”

‘Misschien ga ik dit keer wel niet stemmen. Haalt toch niets uit. Ergens in Europa, ik meen in Frankrijk, zijn onlangs zelfs verkiezingen afgelast omdat te weinig kiezers bereid waren te gaan stemmen. Een teken aan de wand dat het systeem niet deugt. Als mensen niet meer willen gaan stemmen, ligt dat aan het systeem, niet aan de mensen.’

*__J.M.C.M. Smarius__ *is jurist in ruste.*

__Wynia’s Week__ *verschijnt drie keer per week*__, 156 keer per jaar,__ *met even*

onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee? ***Kijk HIER.*** *Hartelijk dank!*